

Nooshi Dadgostar: Almedalstal 2021

Talare

Nooshi Dadgostar
Partiledare för Vänsterpartiet

Datum

4 juli 2021

Plats

Almedalen

Omständigheter

Vänsterpartiets partiledare Nooshi Dadgostars tal i Almedalen 4 juli 2021.

Är man folkvald, vald av folket, kommer förtroendet med ett ansvar. Ett ansvar för att inte svika när det blir tufft. Ett ansvar för att stå upp för det man lovat. Mitt barndomshem pryddes av en liten trädgård. Där växte det rosor och min mamma odlade rädisor i trädgårdslandet. Gräsmattan var inte stor nog för att springa på men jag minns att man kunde ligga där, titta upp mot himlen och känna sig friast i världen. På bilderna kisandes mot kameran tycker jag mig kunna se en självklar trygghet i min barnsliga blick. Det var ett 80-tal där så mycket i världens förändrades. Jag hade jeansjacka och en hemmaklippt frisyr. Hela världen låg framför mig. Det var inte svårt att hitta en bostad. En stark arbetsmarknad sysselsatte nästan alla. Jag växte upp i världens bästa land. Idag, många år senare, ser jag min egen dotter leka i gräset vid uteplatsen. En liten flicka nyfiket upptäcka. Men jag vet också att hon kanske inte kommer ha de förutsättningar hon förtjänar. Tanken på att det starka samhället inte ska finnas där för henne som det gjort för mig, gör ont. I mitt barndomshem, Biskopsgården, sköts en polis till döds i tjänsten, just när juni övergick i juli, och Sverige förberedde sig på semester. Sommaren, och alla kommande somrar togs ifrån honom. Mina tankar går till hans anhöriga, men det rör inte bara dem. Ett mord på en polis är en attack på hela samhället. Det skulle kunna hänt när som helst, men det känns som typiskt för vår tid, när så mycket av det vi uppfattar som det trygga samhället varit under attack. Men samtidigt vet jag att vi formar vår egen verklighet. Att vi kan skapa förändringen vi vill se. Det har Vänsterpartiet visat dom senaste veckorna. Det har löntagare och hyresgäster, genom kollektiv förhandling, visat i decennier. För det är löntagare och hyresgäster som vet bäst. Som ska ha makten att bestämma över jobbet och hemmet. Framtiden är inte förutbestämd. Den är vad vi gör den till, och vi kan göra vad vi vill, tillsammans. Det ser övermäktigt ut, fram till dess att det är gjort. Då är den en självklarhet. Sverige gick från att vara Europas fattigaste land till ett av världens rikaste. Landet byggdes inte i maktens korridorer utan på

pappersbruk och järnverk, Av truckförare och butiksbiträden. Den svenska modellen var stark. En tid som kännetecknas av politisk handlingskraft och inte undfallenhet. Införandet av folkpensionen rev fattighusen, gav äldre som slitit hela sina liv lön för mödan. Utbyggnaden av barnomsorgen, innebar att både kvinnor och män kunde arbeta och få en inkomst. Folkskolan lärde barnen att läsa och skriva. Utbildningen byggdes ut och Sverige blev en kunskapsnation att räkna med. Så fungerade Sverige när det var som bäst, det är folkhemmets hjärta. Historiskt hade vi och vi har fortfarande världens mest kvalificerade industriarbetare, därför kunde välståndet växa och sedan fördelas.

Välfärdsarbetare byggde landets trygghet och gör så fortfarande. Bostadspolitiken ersatte fattigkvarteren med moderna lägenheter som blev trygga hem för undersköterskor och byggnadsarbetare.

Daglönarsystemet avskaffades, och direktören fick acceptera att arbetare har rättigheter. Med bättre löner kunde man ställa mat på bordet åt familjen. Vi blev friare och vann mer när vi gick samman. Politiker tog ansvar för folkets intresse och vilja. På arbetsplatser och i bostadsområden drevs förbättringarna fram. Per Albin Hanson, Socialdemokratisk statsminister under krigsåren sa ”Övermodet är inte demokratiskt, demokrati är ansvar. Gärningen är den bästa agitatorn. Ju större ansvar dess färre överord.” Så borde politiken fungera. I 30 år har olika regeringskonstellationer haft samma problem. De vill bli valda men saknat beslutsamheten och viljan att göra vad som krävs för att samhället ska bli starkare. Handlingskraft har ersatts av passivitet. Posering och snabba utspel har ersatt verklig förändring. Ingenting är på riktigt. Nu heter det yrkespolitiker, inte förtroendevald. En del är sina egna, inget väljarnas röst. Där bakom tystas svenska folket. Politiker är inte alltid längre ett språkrör för folkviljan.

Människors uppfattningar har kommit alldeles för långt ifrån dom som är satta att företräda. Dom flesta partiers väljare vill ha en höjd pension och en fungerande sjukförsäkring, och starka trygghetssystem. Mätning efter mätning slår fast att en stor majoritet av väljarna inte vill se vinstjakt i välfärden. Ändå görs det ingenting åt det. Dom människor som riksdagen ska representera, de förtjänar bättre. Att bli lyssnade på. Min dotter ska kunna lita på samhället hon växer upp i. Det kräver att politiken tar ansvar, och inte lämnar över till kommersiella aktörer, som bryter ner samhällsfunktioner istället för att bygga upp dom. Tilltron till marknaden blivit den nya religionen. Där vinstdrivande företag ska styra och ställa i välfärden. Istället för strävsamma jobbare och innovativa företag är det helt andra aktörer som gynnas. Pandoras ask har öppnats för rena skojare och kriminella nätverk att plocka ut dina och mina skattepengar från hemtjänsten och assistansen. Nu får aktieägarna bestämma

hur mycket skola barnen ska få. Så slipper dom politiska företrädarna stå till svars för vårddköerna, skolans misslyckande och omsorgens brister. Äldreomsorgen fungerar inte längre, det blev inte minst tydligt för alla under Coronapandemin, besluten som togs för att skydda de äldre hade ingen verkan därför att utförarna var allt för många. Den ineffektiva apparat som byggts upp kostar mycket men ger lite. Byskolor får klappa igen för att ännu en friskola öppnat i storstan. Den som är sjuk är dyrare att vårda än den som är frisk. Den som har lätt för att lära ger mer pengar övers till skolkoncerner. Byråkratin växer. På golvet får personalen ständigt mer att göra men allt mindre resurser till det. Omsorg kan inte ges på löpande band, den ges i mötet människor emellan. Istället för att begränsa vinsterna, det som är orsaken till vanskötseln, försöker politiken nu desperat, täcka upp för den oreda dom själva ställt till med! De har tappat kontrollen över det monster de har skapat. Vi ska ta tillbaka den Skattepengarna ska användas klokt, inte vårdslöst. Varje krona gå till eleverna, patienterna och den som är i behov av omsorg. Andra partier har lovat en väg bort från marknadsstyret i välfärden. Men dom har alla vikit ned sig. Sverigedemokraterna som tidigare lovat att de var emot vinsterna föll enkelt till föga efter några bjudfika från välfärdsprofitörerna. I det som kallades Januariavtalet har Socialdemokraterna låtit Centerpartiet sätta munkavel på dom i vinstfrågan under hela mandatperioden. Kaosprivatiseringarna av arbetsförmedlingen blev istället regeringens politik. Så fungerar inte Vänsterpartiet. Vi byter inte fot hit och dit, vi står upp för det vi sagt. När det sen var det dags för ytterligare ett marknadsexperiment, ett ingrepp i den svenska modellen, där hyresgästen utan den kollektiva förhandlingsrätten i ryggen skulle ställas ensamma mot fastighetsägarnas hela artilleri av jurister och experter,- satte vi ned foten. Vänsterpartiet verkar ha gjort något som uppfattas som ovanligt i politiken, stått vid vårt ord. Att ett parti agerar utifrån det dom lovat folket chockade regeringen. Inga fler marknadsexperiment. Vi är olika, men vi är alla människor, och vi ska behandlas med respekt. För första gången på länge går vi nu i en annan riktning. Vi har visat att det är möjligt. Vi förhindrade ett systemskifte som skulle betyda högre hyror för Sveriges 3 miljoner hyresgäster. Vi har stoppat marknadshyrorna. Ett samhälle som inte kan erbjuda ett tryggt hem åt alla är inget gott samhälle. Gärningen är den bästa agitatorn. Att vi lyckades är en enorm lättnad. Ni som gjorde det, hyresgäströrelsen och alla som engagerat sig och backat det vi gjorde i riksdagen, ni är hjältar för historieböckerna, allihop. Tack! Samtidigt är vi nu i en regeringskris. Det beklagar jag. Så instabilt ska styret i en fungerande demokrati inte vara. Låt mig vara tydlig, man behöver inte samarbeta med alla.

Vänsterpartiet blir aldrig ett underlag för en högernationalistisk regeringen. Det är det fritt fram i ett parlamentariskt system att göra upp med vilka partier man vill. Men det man inte kan göra, det är att styra ett land på Vänsterpartiets mandat och sedan vägra att prata med oss. Det är inte så demokrati fungerar. Det är inte så demokrati ska fungera. Istället för att dom partier som behövdes för att regeringen skulle tillträda satte sig ner tillsammans, skedde uppgörelsen bakom stängda dörrar, där Vänsterpartiet mer än en halv miljonväljare uteslöts. Vi kommer alltid att ta ansvar för landet stabilitet, vi såg till att landet kunde styras. Men vitog också ansvar för att vi tillsammans ska ha kvar rätten att förhandla hyrorna kollektivt. Därför sa vi: ni kan inte införa marknadshyror på våra mandat, det kan vi inte medverka till, inte i Vänsterpartiets namn. Där går vår gräns. Att vi inte på så här lång tid kunnat mötas och hittat lösningar framåt det ser jag som ett stort misslyckande och en skymf mot väljarna. Så kan man inte jobba. Det förstår nog alla. En oresonlig hållning som inte har landets bästa i åtanke, det är inte värdigt den allvarliga situation vi nu har. Vi vill skapa stabilitet och ett starkare samhällsbygge. Vi står vid vårt ord. Det ska man göra. Vänsterpartiet kan man lita på. Kompromisslöshet och det politiska övermodet drev fram regeringskrisen. Tänk om januaripartierna hade respekterat våra väljare och lite tidigare släppt frågan om marknadshyror. Hade det inte kunnat vara gott nog, istället för att driva fram en regeringskris? Det är vårt ansvar som folkvalda att samarbeta och hitta lösningar som gör att vi kan komma vidare. Det Sverige behöver nu är en väg framåt. Svensk industri är världsledande. Vi har haft goda förutsättningar. Skogarna som breder ut sig över vårt avlånga land och forsende älvar som vindlar igenom landskapen. Vattenkraften, och malmen har gett oss rikedomar vi kunnat fördela. Industrin har kunnat växa och svenska produkter har exporterats till hela världen. Sverige står nu inför möjligheten till en ny storhetstid för industrin. Mest BNP per person skapas i bruksorter runt om i Sverige. I Västerbotten och Norrbotten byggs Sveriges framtid. I Skellefteå byggs en gigantisk batterifabrik. I Kiruna ska LKAB göra om järnmalmen till fossilfri järnsvamp. Volvo ställer om till att bygga fordon som både byggs av fossilfritt stål och går på batterier. Runt om i hela landet kommer jobben växa fram. Det här är en stor möjlighet för Sverige och sysselsättningen. Det kräver dock handlingskraft. Elproduktionen behöver byggas ut och vägar och järnväg rustas upp. Bostäder och nya skolor kommer behöva byggas samtidigt som småföretagen får nya kunder. Industrin är det som får välståndet att växa, stolta löntagare att vakna tidiga mornar och klimatomställningen blir verklighet. Utan svensk industri stannar Sverige. Under en längre tid har industrier drabbats av varsel om neddragningar och

nedläggningar. SCA och Stora Enso. Ortviken, Hylte bruk och Kvarnsveden är tre platser som varslats. Närbutiken, lunchserveringen och annan lokal service läggs ner. Så behöver det inte fortsätta, jobben kommer och industrin kan växa på nytt, om vi inte slarvar bort det läge vi nu står inför. Politiken måste leverera och investera, i infrastruktur och en industripolitik för hela landet. Människors trygghet är politikens ansvar. Er trygghet – vårt ansvar. Det sunna förnuftet har ersatts av politisk prestige. Inte bara nu, under en längre tid har makthavare tappat fotfästet och många upplever med rätta att problemen förbises. Det blir ett politiskt spel istället för ett politiskt hantverk. Och jag förstår den som inte längre litar på politiker. Vem ska tro på myndigheter när det är omöjligt att få sjukpenning när olyckan är framme. Vem har förtroende för ett samhälle som inte bekämpar arbetslösheten, och sedan skyller det på den enskilde. Många politiker talar i vackra meningar, men det hänger inte ihop med verkligheten. Farsan är död och lika bra är det, för farsan var röd, och nu slipper han att se hur allt som han gjort och allt som han lärt bara var lort och ingenting värt. Så sjunger den norrbottniska artisten Ronny Eriksson om i sin låt om arbetarrörelsen. Man bör kunna vara självkritisk och ärlig, inga undanflykter den som är rak och tydlig vinner i längden, det är min fulla övertygelse. Vänsterpartiet har varit allt för naiva, inte stått upp varje gång. Vi har haft för stor tillit till socialdemokratin och deras förmåga att bygga Sverige. Det har vi inte längre. Vi förstår att om något ska göras för att samhället ska bli bättre måste vi vara starkare. Det vet vi nu, det insåg vi inte förut. Gärna samarbete där sakpolitiken står i centrum med kompromisser som leder till ett slags samförstånd. Gärna sida vid sida men aldrig mer ett passivt stöd. Det är det Sverige där en undersköterskas dotter kan dela bänkrad med direktörens som vi vill återuppbygga. Ska vi rusta sjukförsäkringen, investera i jobb och omställning och höja pensionerna måste Vänsterpartiet stå upp för idealen om att det starka samhället ska vara centrum för politiken. Väljarna ska inte sättas på avbytarbänken igen. De – ni – förtjänar mer än så. Mandaten vi fått i demokratiska val kan inte användas av Socialdemokratin som röstboskap, som det passar dem. Så kan inte en demokrati fungera. Det är inte ett stabilt styre. Vi ska representera folket inte vår egen partiprestige. Vill socialdemokraterna fortsätta att vara stödparti till Annie Lööf är det deras val. Men Vänsterpartiet kommer inte vara en dörrmatta. Det har ni mitt ord på. Välfärdssamhällets uppbyggnad i Sverige var det som förhindrade fascismen att slå rot på 40-talet och under efterkrigstiden. Tal om att hålla Sverigedemokraterna borta från makten, blir till tomma ord, om man överger idén om det sociala medborgarskapet och folkhemsbygget. Man måste sörja för folket. Den som är

otrygg, behandlas med nonchalans och nedlåtenhet finner andra gemenskaper. När samhället nedmonteras blir det svårare att hålla ihop. Skyll inte på folket när de tappar sugen. Låt inte heller politikerna skylla på invandrare när det är de själva som fattat besluten som sett till att samhället blivit svagare. Det är politikens verk och därför politikens ansvar att lösa. Sverige är på väg ut ur den pandemi som skakat hela vår värld. Tusentals människor har mist livet och ännu fler har förlorat en anhörig utan att få finnas vid dennes sida. Det är en enorm sorg, som kommer att prägla oss för lång tid framöver. Men pandemin visade också hur bra vi arbetar när vi gör det ihop, sammanhållning oss människor emellan. Innan krispaketet fanns på plats var vi där för varandra. Handlade mat åt den som behövde och ställde upp för varandra. För så gör man, man ställer upp när det gäller, när det behövs hjälps vi åt, tillsammans tog vi oss igenom tiden när smittan spreds som allra mest, än är vi inte framme, men vi ser förhoppningsvis slutet på pandemin. Det är på principen om sammanhållning samhället ska byggas framåt och bättre. Den nyliberala eran har gått i graven. Där marknaden sätts framför människan. Runt om i världen ser vi hur tilltron kommersen i välfärden överges. Flera steg i en annan riktning har tagits. Till och med i USA, ett land som förknippas med marknadsliberalismen, har President Joe Biden byggt ut infrastrukturen och höjt minimilönerna. Kan amerikanerna så kan vi i Sverige. Kontrollen över samhället måste återtas. För våra döttrar och söners skull. För alla äldre som förtjänar tryggheten. Du ska inte stå ensam mot ett tungt system. Du ska ha makten över ditt liv, över din framtid. Vill arbetsgivaren påverka dina villkor får han förhandla, vill hyresvärden höja hyrorna får han möta dina krav på lika villkor, vill myndigheter och politiker ta ifrån dig din sjukpenning kommer vi att agera mot de. Vill inte regeringen bekämpa arbetslösheten kan vi göra det åt dom. Mitt ansvar är inte främst inför mitt parti. Min lojalitet finns inte i riksdagshuset – det ansvar jag har är inför svenska folket. Jag har respekt för den röst som lagts i valurnan. Jag springer inte andras ärenden. Jag har fått mitt mandat ifrån Malå, Degerfors, Sandviken och Eksjö, från Kiruna i norr till Landskrona i söder. Varken mer eller mindre. Vår röst kommer att höras, våra väljare kan inte tystas. Det starka samhället ska finnas där, och det är vårt ansvar. Trygga familjer i förorter och på landsbygden – i hela landet. Ro och stabilitet. Friheten som kommer av trygghet. Vänsterpartiet kan man lita på. Vi kommer göra allt som står i vår makt för att hela landet ska fungera.

Källa

<div><https://almedalsveckan.info/2097></div>

Taggar

2020-tal, 2021, Almedalen, Kvinna, Vänsterpartiet

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/nooshi-dadgostar-almedalstal-2021>